

Zakon o savjetima mladih u praksi

Izdavač:

Mreža mladih Hrvatske

Urednica i autorica:

Emina Bužinkić

Suradnik:

Ante Martić

Lektura i korektura:

Mirela Travar

Dizajn i tisak:

ACT Printlab d.o.o., Čakovec

ISBN: 978-953-7805-02-9

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 765707

mreža
mladih
hrvatske
croatian
youth
network

**Međunarodna godina mladih
2010/2011.**

Mreža mladih Hrvatske (MMH) je savez 59 nevladinih udruga mladih i za mlade koji u Republici Hrvatskoj djeluje kao nacionalna krovna organizacija mladih (eng. National Youth Council) i članica je Europskog foruma mladih. MMH je nevladina, neprofitna i nestranačka udruga osnovana u prosincu 2002. godine koja zagovara i promiče interese i stavove mladih na načelima tolerancije, razumijevanja te poštivanja njihovih prava i potreba.

MMH je demokratski ustrojena, reprezentativna i inkluzivna te kao takva prepoznata u RH i međunarodno. MMH okuplja nevladine udruge mladih i za mlade koje su dobrovoljno pristupile Mreži, i to nacionalne saveze i lokalne udruge koje djeluju na području teritorija čitave RH.

Misija: Mreža mladih Hrvatske razvija javne politike za mlade kroz informiranje, javno zagovaranje, tematsko umrežavanje, međunarodnu suradnju, podupiranje razvoja organizacija mladih i partnerstvo s institucijama vlasti.

Vizija: Aktivni mladi građani koji sudjeluju u kreiranju, provedbi, nadgledanju i vrednovanju politike za mlade u Republici Hrvatskoj.

Sadržaj publikacije

1	Uvod	7
2	Jačanje mehanizama za uključivanje mladih i poticanja njihova sudjelovanja u savjetodavnim i procesima donošenja odluka	13
3	Što znači savjetovati? Primjeri savjetovanja u polju politike za mlade	17
4	Prvi koraci savjetovanja – razumijevanje lokalne politike za mlade kroz temeljne pojmove	27
5	Uloga savjeta mladih ili na koji način mladi sudjeluju u procesima savjetovanja i procesima donošenja odluka - Prijedlozi izmjena i dopuna Zakona o savjetima mladih	37
6	Ante Martić: Participacija mladih na lokalnoj razini – europska praksa	61

4

Za one koji žele znati više!!!

1	Zakon o savjetima mladih	71
2	Kodeks savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata	82
3	Donošenje Zakona o savjetima mladih	93
4	Popis gradova, općina i županija sudionica konzultacijskog procesa	101
5	Popis korisne literature	103

5

Uvod

8

Prateći strateški okvir Nacionalnog programa djelovanja za mlade 2003.–2008., 16. veljače 2007. godine, Hrvatski sabor usvojio je Zakon o savjetima mladih¹. Ovaj, prvi zakon o mladima u Republici Hrvatskoj definirao je obvezu svim jedinicama regionalne i lokalne samouprave da osnuju vlastita **savjetodavna tijela** kako bi potaknula **aktivno uključenje mladih u javni život zajednica**. Pravo savjetovanja i djelovanja kroz taj savjetodavni okvir ostvarili su mladi od 15 do 29 godina, a pravo kandidiranja svojih predstavnika ostvarili su svi **formalno registrirani oblici organiziranja mladih** iz svih hrvatskih gradova, općina i županija. Mandat od dvije godine propisan Zakonom popunjen je aktivnim radom savjeta mladih u polju unapređenja položaja mladih u zajednicama kroz **informiranje, savjetovanje i aktivno uključivanje u razvoj lokalne politike za mlade**, primarno kroz oblikovanje lokalnog programa za mlade i praćenja njegove provedbe.

Savjet mladih time predstavlja **konzultativni mehanizam** predstavnicima vlasti sa zadaćom donošenja službenih političkih odlu-

¹NN br. 23

ka kojim se utječe na **ravnopravno uključivanje mladih u procese donošenja odluka te donošenje kvalitetnih odluka u odnosu na potrebe mladih osoba u određenoj zajednici**. Savjeti mladih jedan su od nekoliko kotačića u mehanizmu razvoja lokalne politike za mlade. Institucionalni okvir lokalne politike za mlade uključuje savjete mladih kao ravnopravnog aktera koji pretpostavlja interes i rad za opće dobro, kompetentnost i utjecaj na razvoj lokalne politike za mlade. Djelovanje savjeta mladih pretpostavlja široku primjenu načela **suradnje** između članova/ica savjeta mladih, savjeta mladih i predstavnika vlasti te savjeta mladih iz različitih zajednica. Osim toga, djelovanje savjeta mladih treba naći **podršku** u vlastitoj zajednici od strane **mladih i organizacija mladih** te od strane jedinica lokalne i područne samouprave kroz kvalitetnu **političku, administrativnu i financijsku** potporu.

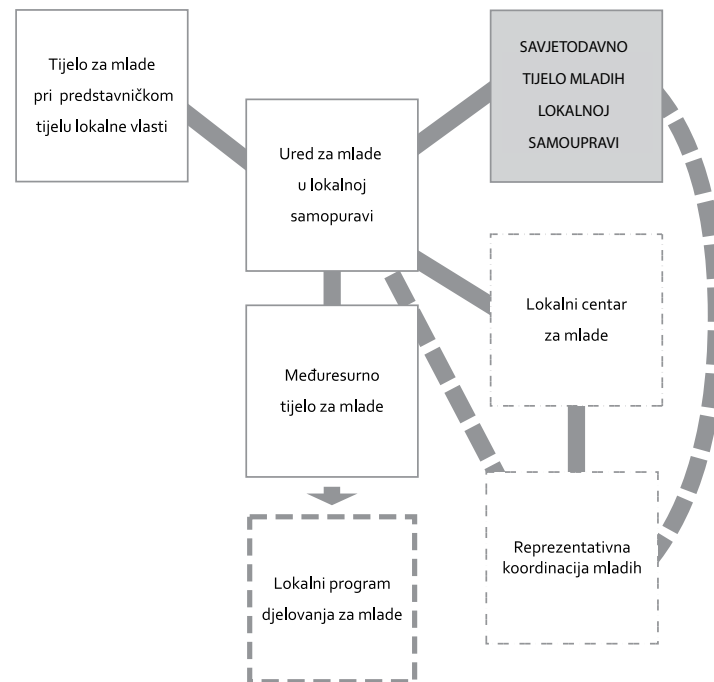
9

Savjeti mladih dio su razvojnog koncepta sudjelovanja mladih u procesima donošenja odluka koji naglašava partnerski odnos između mladih i „odraslih“ donositelja odluka. U tom smislu, savjeti mladih su-djeluju na političkoj, ekonomskoj i društvenoj razini preuzimajući odgovornost i razvijajući prakse i resurse korisne za mlade i „odrasle“, odnosno donositelje odluka.

Savjeti mladih u Republici Hrvatskoj noviji su oblik djelovanja mladih koji se susreće s brojnim izazovima kako u vlastitim zajednicama, tako i spram jedinica lokalne i područne samouprave koje savjetuju.

Zakon o savjetima mladih naišao je na ne tako široku primjenu u Republici Hrvatskoj, a djelovanja savjeta mladih raspršila su se u brojne neujednačene i nestandardizirane prakse kojima nedostaje reprezentativnost, kvaliteta i stvarni utjecaj. Jedinice lokalne i regionalne samouprave u velikoj su mjeri zanemarile provedbu ovoga Zakona i pružanje potpore osnovanim savjetima mladih.

Institucionalni okvir lokalne politike za mlade²

² Institucionalni okvir lokalne politike za mlade razvila je Mreža mladih Hrvatske 2005. godine nakon sustavnog informiranja i analize brojnih europskih i lokalnih modela razvoja javnih politika u području mladih. Institucionalni okvir objavljen je u publikaciji „Koraci do uspješne politike za mlade“ odakle je preuzet i uređen za potrebe ove publikacije.

Jačanje mehanizama za uključivanje mladih i poticanja njihova sudjelovanja u savjetodavnim i procesima donošenja odluka

14

Prateći rad jedinica lokalne i regionalne samouprave te osnovanih savjeta mladih, Mreža mladih Hrvatske je od 2007. naovamo zamijetila niz nezadovoljavajućih praksi koje su naglašavale: nedostatnu i nekvalitetnu primjenu Zakona o savjetima mladih od strane jedinica lokalne i područne samouprave te, u velikom broju slučajeva, nereprezentativan i nekvalitetan rad savjeta mladih.

U periodu od 2007. naovamo, Mreža mladih Hrvatske provela je niz konzultacija, savjetovanja i obrazovnih modula u području izgradnje i jačanja kapaciteta savjeta mladih i jedinica lokalne i područne samouprave za kvalitetnu primjenu Zakona o savjetima mladih kao i kvalitetniju suradnju između dva dionika. Tijekom 2009. i 2010. godine, uz potporu Svjetske banke, proveli smo pro-

jekt *Jačanje mehanizama za uključivanje mladih i poticanja njihova sudjelovanja u savjetodavnim i procesima donošenja odluka* s ciljem aktivnosti koje jačaju **mehanizme za uključivanje mladih** i potiču njihovu **odgovornost i sudjelovanje u savjetodavnim i procesima donošenja odluka**. Projekt se sastojao od konzultacijskog procesa u koji su bili uključeni predstavnici/e jedinica lokalne i područne samouprave i savjeta mladih, nacionalnog treninga za predstavnike savjeta mladih i publikacije koju upravo čitate.

Konzultacijski proces bio je regionalnog karaktera i uključivao je razmjenu informacija o djelovanju jedinica lokalne i regionalne samouprave i savjeta mladih u neposrednoj primjeni Zakona o savjetima mladih kao i o poteškoćama i izazovima u njegovoj provedbi. Tijekom konzultacija uključeno je 95 predstavnika savjeta mladih i jedinica lokalne i područne samouprave. Konzultacije o primjeni Zakona o savjetima mladih održane su u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Osijeku, Zaboku, Sisku i Vukovaru tijekom 2009. godine. Nacionalni trening savjeta mladih održan je u Zagrebu početkom 2010. godine. Osim spomenutih, o primjeni Zakona o savjetima mladih konzultirali smo i sudionike/ice naših edukacija kojih je u spomenutom periodu bilo stotinjak.

15

Cilj ove publikacije o primjeni Zakona o savjetima mladih, standardima savjetovanja i uključivanja u mehanizme javnog odlučivanja jest prezentacija izvještaja o stanju uočenom tijekom konzultacijskog procesa i ranijeg rada Mreže mladih Hrvatske u ovom području te iznošenje konkretnih prijedloga za izmjene i dopune Zakona o savjetima mladih i praktičnog djelovanja savjeta te suradnje savjeta mladih i vlasti. Pored toga, Mreža mladih Hrvatske ima za cilj informiranje i osnaživanje mladih savjetnika u svim savjetima mladih osnovanih u Hrvatskoj kao i djelatnika koji djeluju kao administrativna podrška i spona u komunikaciji. Djelovanje jednih i drugih treba biti temeljeno na Zakonu i principima uključivanja te promicanja i neposredne podrške odgovornom i aktivnom sudjelovanju mladih u procesima savjetovanja i procesima donošenja odluka.

Što znači savjetovati?

Primjeri savjetovanja u polju politike za mlade

18

Jedna od temeljnih nepoznanica savjetima mladih i jedinicama lokalne i područne samouprave jest - SAVJETOVANJE. Ni jedni ni drugi u velikoj mjeri nisu sigurno kako se to radi.

Savjetovanje je oblik sudjelovanja građana i stručnjaka, u ovom slučaju mladih osoba u postupku i procesu službenog donošenja odluka od strane predstavnika vlasti. Taj oblik sudjelovanja nalazi se u okviru konzultativnog koncepta sudjelovanja mladih u društvu, odnosno na 5. stepenici ljestvice sudjelovanja mladih u društvu autora R.Harta (Hartova ljestvica sudjelovanja mladih).

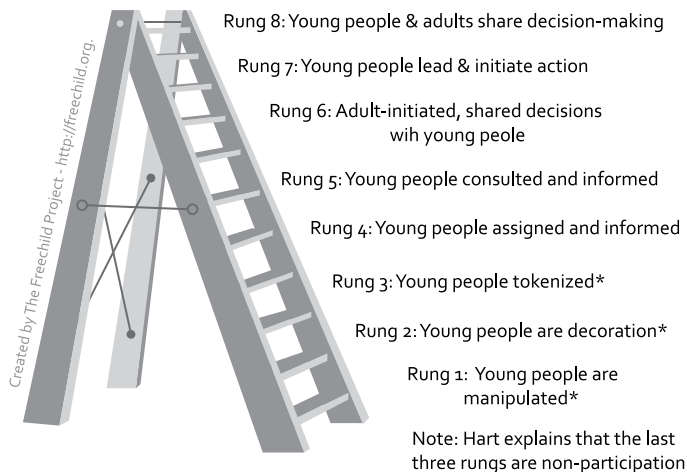
Temelji se na interesu i potrebama mladih osoba da iz vlastite perspektive predlože promjene koje će zadovoljiti njih same i druge mlade osobe u zajednici u kojoj žive. Ono uključuje svaki oblik

političkog, ekonomskog ili društvenog sudjelovanja koje iznosi konstruktivne prijedloge koje će naći plodno tlo u zajednici i odgovoriti na potrebe i težnje za afirmacijom mladih osoba. Za razliku od *ad hoc* ili kratkoročnog pristupa sudjelovanju mladih u procesima donošenja odluka, savjetovanje kroz savjetodavne odbore ili savjete mladih predstavlja dugoročan, odnosno strateški i planski pristup poticanja sveukupne participacije i kvalitete života mladih.

19

Hartova ljestvica sudjelovanja mladih

Roger Hart's Ladder of Young People's Participation

Adapted from Hart, R. (1992). Children's Participation from Tokenism to Citizenship. Florence: UNICEF Innocenti Research Centre.

20

Strukturalni pristup mladima kao društvenom resursu odgovornim i sposobnim za razvoj svog položaja i sveukupni društveni razvoj.

Da bismo mogli nekoga savjetovati, odnosno, da bismo mogli kvalitetno savjetovati političare, odnosno donositelje odluka tj. predstavnike vlasti, potrebno je imati određena znanja i vještine te poštovati načela savjetovanja. Primarne pretpostavke koje bismo trebali zadovoljiti kao mladi savjetnici uključuju razumijevanje potreba mladih u zajednici te informiranje o odlukama i posljedicama odluka lokalnih političkih struktura osobito u domeni utjecaja na mlade (npr. izgradnja školskih igrališta, izgradnja odlagališta otpada, otvaranje popularnih mjesta za izlaske mladih). Interesi i potrebe mladih trebaju se gledati vrlo široko i kako se ne bi sveli na uske okvire poput sporta ili slobodnog vremena. Razvoj društva i lokalnih zajednica tiče se mladih na svakoj razini.

Svaki kvalitetan oblik savjetovanja zahtijeva:

→ kontinuirano informiranje, učenje i razumijevanje problematike u području u kojem savjetujemo te

21

- izgradnju konkretnih znanja i vještina koje nam u procesu savjetovanja trebaju (npr. zagovaranje, pregovaranje, suradnički pristup radu, razvijanje službenih partnerstava, razumijevanje političkih odluka, učenje institucionalnog i zakonodavnog okvira i dr.)

U procesima savjetovanja koji često iziskuju veliko ulaganje truda i drugih osobnih kapaciteta, nužno je poštovati sljedeća načela:

- ODGOVORNOST – prema sadržaju o kojemu savjetujemo i posljedicama odluka na mlade, predstavnike vlasti i zajednicu, prema financijskim i drugim resursima, prema suradnicima i svim drugim elementima procesa savjetovanja
- TRANSPARENTNOST – odluke koje donosimo i prijedlozi koje iznosimo u procesu savjetovanja trebaju biti otvoreni i kvalitetno argumentirati prema svim stranama koje imaju interes u području oko kojeg se savjetovanje vrši
- SPREMNOST NA UČENJE I PRIHVAĆANJE DRUGAČIJIH MIŠLJENJA – svaki savjetodavni proces treba biti proces suradnje i dijaloške razmjene kvalitetnih argumenata i prijedloga te proces iz kojega crpimo iskustva i gradimo vlastite kapacitete za nove izazove.

Jedinice lokalne i područne samouprave jednako tako trebaju poštovati navedena načela i graditi mehanizme stalnog informiranja i uključivanja građana i mladih osoba u procese donošenja odluka. Temeljni principi djelovanja jedinica lokalne i područne samouprave jesu:

- lokalna vlast spremna je za uključivanje građana u kompleksne procese donošenja odluka,
- kontinuirano informiranje građana i lokalnih vlasti,
- izgradnja i razvijanje održivih mehanizama informiranja, suradnje i razumijevanja potreba vlastitih zajednica od strane lokalnih političkih struktura,
- ravnopravno uključivanje odgovornih i informiranih građana u procese donošenja odluka u svakodnevnom životu.

SAVJETOVANJE JE PODIJELJENA ODGOVORNOST!!!

Neki od primjera savjetodavnih mehanizama koje koristimo na nacionalnoj razini u području politike za mlade su: **Savjet za mlade** (www.mobms.hr), **Savjet za razvoj civilnoga društva** (www.uzuvrh.hr), **Nacionalni odbor za ljudska prava i demokratsko građanstvo** (www.ljudskaprava-vladarh.hr) i **Nacionalni odbor za razvoj volonterstva** (www.mobms.hr).

Primjer Savjeta za mlade³

Savjet je međuresorno, stručno i savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske sa zadaćom sudjelovanja u koordinaciji provedbe i evaluacije Nacionalnog programa za mlade. Njegove zadaće su: praćenje i koordinacija rada ministarstava i drugih tijela državne uprave u vezi provedbe mjera iz Nacionalnog programa, daje stručna mišljenja o pokazateljima evaluacije provedbe Nacionalnog programa, sudjeluje u predlaganju kriterija za definiranje pojmova i statusa: »udruga mladih i za mlade« i »nacionalna udruga mladih i za mlade«, u okviru odgovarajućih propisa (prema broju i dobi članova i vodstva,

³ Odluka o osnivanju Savjeta za mlade, NN br. 111, 15.07.2003.

broju i raspodjeli ogranaka, programima usmjerenim mladima, broju i vrsti programa koje izvode na nacionalnoj razini i dr.), te sudjeluje u predlaganju kriterija za ostvarivanje financijske potpore udruga mladih i za mlade, sudjeluje u osmišljavanju programa ministarstva i drugih tijela državne uprave usmjerenih mladima, daje stručna mišljenja u vezi donošenja, provođenja i usavršavanja operativnih planova za provedbu Nacionalnog programa, daje preporuke u vezi pravovremenog planiranja i predlaganja odgovarajućih sredstava na proračunskim pozicijama nositelja, u skladu s utvrđenim operativnim planovima za provođenje Nacionalnog programa, te sudjeluje u pripremi izvješća o provedbi Nacionalnog programa.

Savjet za mlade u svoj rad uključuje predstavnike ministarstava nositelja mjera Nacionalnog programa za mlade, znanstvenike u području razvoja mladih te predstavnike nacionalnih organizacija mladih.

Prvi koraci savjetovanja - razumijevanje lokalne politike za mlade kroz temeljne pojmove

28

Lokalna politika za mlade: engl. *local youth policy*, predstavlja skup načela, vrijednosti, stavova, ciljeva i akcija u svrhu poboljšanja kvalitete života društvene skupine mladih; najčešće je materijalizirana u strateškom dokumentu tj. lokalnom (gradskom, općinskom ili županijskom) programu za mlade.

Lokalna politika za mlade obuhvaća sljedeća područja (najčešće):

- OBRAZOVANJE I NEFORMALNO OBRAZOVANJE
- ZAPOŠLJAVANJE, POTICANJE MLADIH NA PODUZETNIŠTVO
- INFORMIRANJE I SAVJETOVANJE
- KULTURA, MOBILNOST I SLOBODNO VRIJEME
- ZDRAVSTVENA ZAŠTITA MLADIH

- SEKSUALNA I REPRODUKTIVNA PRAVA I ZDRAVLJE MLADIH
- SOCIJALNA PITANJA (npr. stambena politika),
- MLADI S MANJE MOGUĆNOSTI (npr. uključivanje manjinskih skupina u odlučivanje ili stvaranje jednakih mogućnosti za osobe s invaliditetom)
- AKTIVNO SUDJELOVANJE MLADIH U DRUŠTVU I POLITIČKA PARTICIPACIJA

Pojam *lokalno* odnosi se na gradski, općinski ili županijski teritorij i na tom prostoru radi se na rješavanju problema mladih i podizanju kvalitete njihova života. Lokalna politika za mlade, najčešće materijalizirana u dokumentu koji se naziva lokalnim programom za mlade, u Republici Hrvatskoj neposredna je provedba ciljeva i preporuka Nacionalnog programa za mlade⁴ kao temeljne okosnice nacionalne, odnosno državne politike za mlade. Niz preporuka ovog dokumenta upućuje na nužnost razvoja lokalnih programa, odnosno politike za mlade kako bi se na potrebe mladih osoba odgovorilo na toj „nižoj“ odgovarajućoj razini s kvalitetnijim mehanizmima i sadržajima.

29

⁴Nacionalni program za mlade 2009.-2013., NN br. 82, 13.07.2009., www.mobms.hr

Politika za mlade - sveobuhvatan strukturni pristup izgradnje socijalnih, ekonomskih, obrazovnih, kulturnih i ekoloških uvjeta za stalan razvoj društvene skupine.

Lokalna politika za mlade idealno je u cijelosti materijalizirana kroz gore spomenuti **institucionalni okvir**. Institucionalni okvir lokalne politike za mlade ideal-tipski je model koji obuhvaća kontinuiranu brigu i pro-aktivan pristup prema razvoju mladih i povećanju njihove opće društvene participacije. Naime, svi elementi ovoga okvira upućuju na cjelovito poticanje aktivnog sudjelovanja mladih u društvu. Uzmimo primjera radi nekoliko dijelova institucionalnog okvira koji se tiču djelovanja savjeta mladih. Savjeti mladih imaju za zadatak pratiti provedbu lokalnog programa za mlade u čemu im je potrebna administrativno-političko-financijska potpora lokalne i područne samouprave (najkvalitetnija bi bila ona iz osnovanog ureda za mlade čiji je djelokrug isključivo fokusiran na razvoj mladih i provedbu lokalne politike za mlade) te potpora organizacija mladih (koje upućuju savjet mladih u promjene koje se događaju na „terenu“).

U ovom primjeru uzmimo sljedeće: jedna od mjera lokalnog programa za mlade odnosi se na izgradnju sportskog terena u gradu s nizom sadržaja. Savjet mladih, na inicijativu organizacija mladih iz zajednice, podnosi upit Gradu o lokaciji i financijskim sredstvima sportskog terena. Ured za mlade ili drugi ured koji u nadležnosti ima djelovanje savjeta mladih, kao administrativna potpora upućuje dopis Savjeta Gradskom vijeću, a ono poziva predstavnika Savjeta mladih na gostovanje na idućoj sjednici. Predstavnik Savjeta na sjednici dobiva informaciju kako je izgradnja sportskog terena odgođena za iduću godinu čime je nezadovoljan jer je izgradnja obećana ove godine u centru grada. Saznaje, dodatno, da će se iz centra lokacija pomaknuti na periferiju. Na sjednici Gradskog vijeća, predstavnik Savjeta mladih iznosi stajalište Savjeta i inicijative organizacija mladih kako je izgradnja sportskog terena nužna u centru grada i to ove godine jer je to realna potreba mladih. Isto tako, upozorava kako će ovo rješenje utjecati na rješavanje drugih problema u gradu koje se odnose na kvalitetno iskorištavanje slobodnog vremena mladih. Na sjednici Gradskog vijeća, predstavnik Savjeta mladih dobiva potporu odbora za mlade Grada koji čine svi mladi gradski vijećnici (dio institucionalnog okvira).

Organizacije mladih: u svim dijelovima Republike Hrvatske djeluju raznoliki oblici organizacija mladih. Savjeti mladih trebali bi u svome sastavu preslikati tu raznolikost i dopustiti raznovrsnost različitih pogleda i interesa te ih shvaćati kao prednost bogatijeg pristupa savjetovanju i sudjelovanju u procesima donošenja odluka. Prema važećem Zakonu o savjetima mladih, sastav savjeta mogu činiti samo formalno registrirani oblici organiziranja mladih, i to:

- udruga mladih – udruga građana/ki registrirana prema Zakonu o udrugama koju vode mladi koji su demokratski izabrani među članstvom udruge, a u svome radu usredotočena je na afirmaciju mladih i podizanje kvalitete života mladih u zajednici
- udruga za mlade – udruga građana/ki registrirana prema Zakonu o udrugama, a ne vode ih nužno mladi demokratski izabrani među članstvom udruge; u svome radu usredotočena je na podizanje kvalitete života mladih i rješavanje konkretnih problema
- pomladak političke stranke – (više ili manje) autonomni subjekt koji unutar političke stranke, registrirane prema Zakonu o političkim strankama, okuplja mlade članove

te stranke; definiran je Statutom te političke stranke i nema vlastitu pravnu osobnost

- studentska udruga – podvrsta udruga mladih koja je, kao i udruga mladih, registrirana prema Zakonu o udrugama (ukoliko želi steći pravnu osobnost), ali im je pored toga nužno i rješenje resornog ministarstva za pitanja visokog obrazovanja kojim stječe poseban status studentske udruge koji nosi posebna prava i obaveze
- klub za mlade – prostor otvoren za mlade u unaprijed određeno vrijeme tijekom dana koji nudi različite sadržaje za mlade; ponekad je registriran kao zasebna nevladina udruga, a ponekad kao projekt unutar nevladine udruge i sl.; klubovi za mlade autonomni su prostori u kojima mladi kreiraju sadržaje prema vlastitim potrebama
- centri za mlade – specijalizirani su prostori pružanja usluga i servisa mladima te mjesta na kojim se mladi mogu educirati i informirati o brojnim pitanjima i životnim područjima; centre za mlade vode stručnjaci ili udruge mladih i za mlade

- vijeće učenika srednje škole – demokratski izabrana struktura od strane učenika srednje škole koja savjetuje odgojno-obrazovnu ustanovu i nema pravnu osobnost.

Neformalne inicijative mladih ili neorganizirani mladi trenutno nemaju mogućnost biti članovima savjeta mladih, međutim, važno je poticati i usmjeravati njihovo aktivno sudjelovanje u društvu, civilno djelovanje i praćenje razvoja lokalne politike za mlade.

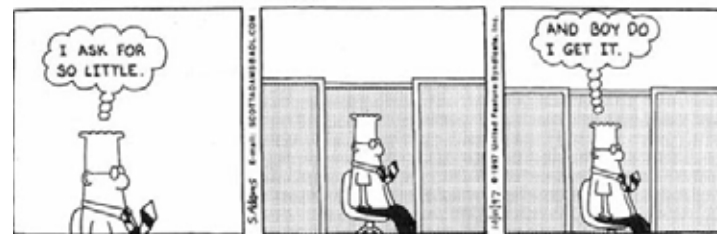
Osim razumijevanja sadržaja lokalne politike za mlade i mladih aktera koji u njoj sudjeluju, važno je i kako sudjelujemo, odnosno koji su, osim savjetovanja, mogući oblici sudjelovanja savjeta mladih u razvoju politike za mlade. To su zagovaranje i pregovaranje koji se često preklapaju i koriste istovremeno.

- Zagovaranje – akcija usmjerena promjeni politike, pozicija ili programa unutar bilo kojeg tipa institucije – od neprofitnog sektora, ministarstava i parlamenta, do međunarodnih organizacija. Također je i akcija usmjerena promjeni u pravcu kreiranja demokratskih, otvorenijih struktura i procedura⁵.

⁵Definicija preuzeta iz: Javno zagovaranje. Žene za društvene promjene u zemljama sljednicama bivše Jugoslavije, STAR project, Delphi Internationala, Zagreb 1998.

- Pregovaranje – proces u koji su uključene dvije ili više strana koje teže postizanju sporazuma ili rješavanju problema na temelju svojih pozicija.

!!! Sjetite se primjera sa sportskim terenom. Koju biste vi metodu upotrijebili?

Fotografija preuzeta s: <http://pregovaranje.psp.efos.hr/>

Uloga savjeta mladih ili na koji način mladi sudjeluju u procesima savjetovanja i procesima donošenja odluka - Prijedlozi izmjena i dopuna Zakona o savjetima mladih

38

Tijekom dosadašnjeg rada sa savjetima mladih kao i konzultacijskog procesa sa savjetima mladih i predstavnicima jedinica lokalne i područne samouprave upoznali smo se s niz prilika, ali i poteškoća koje je provedba Zakona o savjetima mladih unijela u zajednice. Naime, pokazalo se kako jedinice lokalne i područne samouprave, uz manji broj pozitivnih primjera, nemaju dovoljno razumijevanja i znanja potrebnih za djelovanje savjeta mladih što često dovodi do zanemarivanja zakonski propisane administrativno-tehničke potpore. Što je još važnije, na ovoj se razini pokazalo kako savjeti mladih nikako nisu ravnopravno gledani akteri u procesima savjetovanja i donošenja odluka koje se tiču mladih u njihovim zajednicama. To potvrđuje i činjenica da u većem broju općina, gradova i županija savjeti mladih nisu niti osnovani. Jednako tako, savjeti

mladih, opet uz manji broj pozitivnih primjera, pokazali su toliku raznolikost prakse da je temeljni zadatak - savjetovanje - u velikoj mjeri sveden na aktivnosti koje podsjećaju na projekte i aktivnosti udruga i klubova mladih. U tom smislu dobar dio mladih predstavnika svojih organizacija ne savjetuje i ne ostvaruje utjecaj na tom planu.

U nastavku teksta bavimo se analizom teksta Zakona o savjetima mladih uz zabilježene primjere iz prakse, prijedloge izmjena i dopuna Zakona o savjetima mladih te prijedloge strukturnih promjena i koraka s ciljem:

- osnaživanja pozicije savjeta mladih i njegove reprezentativnosti, stručnosti i kvalitete rada,
- izgradnje kapaciteta jedinica lokalne i područne samouprave u smjeru uvažavanja savjeta mladih i davanja podrške njihovom radu,
- stvaranja kvalitetnih zakonskih rješenja za puno ostvarenje institucionalnog okvira i ciljeva lokalne politike za mlade.

39

Prijedlozi izmjena i dopuna Zakona o savjetima mladih

nastali su kroz spomenuti konzultacijski i edukacijski proces od 2007. naovamo. Tekst prijedloga sastoji se od: primjedbi (opaske voditelja i sudionika konzultacija o poteškoćama u praksi) i prijedloga (konkretnih prijedloga izmjena i dopuna Zakona o savjetima mladih). Tekst se sastoji od pregleda i izmjena dijelova Zakona koje su predložene u sektoru mladih, među savjetima mladih i predstavnicima jedinica lokalne i područne samouprave.

Članak 2.

Savjete mladih osnivaju predstavnička tijela jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave, kao svoja savjetodavna tijela, u cilju aktivnog uključivanja mladih u javni život tih jedinica.

Primjedba: S obzirom da je u Republici Hrvatskoj osnivanje ovakvih oblika savjetodavnih tijela novijeg datuma te da je u interesu jedinica lokalne i područne samouprave osnivati kvalitetna i reprezentativna savjetodavna tijela, nužno je pojasniti o kakvom obliku djelovanja (savjetovanje) se ovdje radi.

Prijedlog: Predlaže se da se ovom članku doda kraća definicija djelovanja savjetodavnog tijela.

Članak 3.

(1) Mladi, u smislu ovoga Zakona, su osobe s prebivalištem na području jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, za koju se osniva savjet mladih, u dobi od petnaest (15) do dvadeset devet (29) godina života.
(2) Mladi koji mogu biti birani za predsjednika i zamjenika predsjednika savjeta mladih su osobe s prebivalištem na području jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, za koju se osniva savjet mladih, u dobi od petnaest (15) do dvadeset devet (29) godina života.

Prijedlog: Uskladiti gornju dobnu granicu s onom koju navodi Nacionalni program za mlade 2009.-2013. (30 godina).

OSNIVANJE SAVJETA MLADIH

Članak 6.

Odlukom o osnivanju savjeta mladih uređuje se:

- broj članova,
- način izbora članova savjeta mladih,

- *način utjecaja na rad predstavničkog tijela u postupku donošenja odluka i drugih akata od neposrednog interesa za mlade i u vezi s mladima,*
- *način financiranja rada i programa savjeta mladih te osiguravanje prostornih i drugih uvjeta za rad savjeta mladih te*
- *ostala pitanja od značenja za rad savjeta mladih.*

Primjedba: Od proljeća 2007. godine kada su prvi savjeti mladih započeli sa osnivanjem i radom, javila se poteškoća oko načina osnivanja i postupka izbora članova. Prakse osnivanja i izbora toliko su različite i isključivo su ovisile o dotadašnjim iskustvima pojedinih jedinica lokalne i područne samouprave. Odluke predstavničkih tijela u velikom broju slučajeva bile su neusklađene sa Zakonom. Primjera radi:

- broj članova savjeta manji ili veći od propisanog (članak 7.);
- način izbora savjeta mladih u velikom broju slučajeva nije bio jasan i stoga se nije znalo tko donosi odluku (nejasne podjele između predstavničkog tijela i izvršne strukture uz neobične prakse, npr. u nekoliko su slučajeva gradski uredi sami birali ne samo članove, nego

i predsjednike savjeta mladih)

- sastav savjeta u brojnim pozivima bio je isključiv za neke formalno registrirane oblike organiziranja mladih (ne nekom broju slučajeva iz poziva su bili isključeni ili samo uključeni pomlaci političkih stranaka, u jednom od poziva pravo da postanu članovima savjeta mladih dobila su samo učenička vijeća i udruge mladih itd.).

U dijelu JLRS-a, javnog poziva nije bilo, nego su se savjeti mladih formirali dekretom.

Prijedlog: Predlaže se da se u izmjenama i dopunama Zakona o savjetima mladih detaljno definiraju dijelovi Zakona koji se tiču osnivanja savjeta mladih i postupka izbora članova. Osim toga, predlaže se da se u Zakonu navedu detaljno odredbe odluke koje se tiču sastava i djelokruga rada poštujući načelo ravnopravne participacije svih oblika organiziranja mladih koje definira ovaj Zakon.

Za raspravu!!! Jedan od prijedloga jest da Zakon ponudi rješenje u kojem je moguće da organizacije koje nemaju prebivalište u određenom JLRS-u mogu kandidirati mlade osobe koje imaju prebivalište u dotičnom JLRS-u kako bi se riješio problem manjih općina i gradova.

SASTAV SAVJETA MLADIH

Članak 7.

Broj članova savjeta mladih, uključujući predsjednika i zamjenika, mora biti neparan i ne može biti manji od pet ili veći od petnaest, a utvrđuje se odlukom o osnivanju savjeta mladih i to tako da savjet mladih:

- općine i grada koji imaju do 10.000 stanovnika ima od pet do sedam članova,*
- općine i grada koji imaju od 10.001 do 30.000 stanovnika ima od sedam do devet članova,*
- grada koji ima više od 30.000 stanovnika ima od devet do jedanaest članova,*
- Grada Zagreba ima od jedanaest do petnaest članova te*
- županije ima od devet do trinaest članova.*

Primjedba: U manjim općinama i gradovima često nema dovoljno registriranih oblika organiziranih mladih za isticanje kandidata vlastitih organizacija za savjet mladih.

Prijedlog: U izmjenama i dopunama Zakona o savjetima mladih donju granicu članova/ica smanjiti na 3 te razmotriti neusuglašen prijedlog na članak 6.

IZBOR ČLANOVA SAVJETA MLADIH

Članak 8.

(1) Predstavničko tijelo jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, po donesenoj odluci o osnivanju savjeta mladih, pokreće postupak izbora članova savjeta mladih javnim pozivom.

Primjedba: Većina prigovora upućenih Mreži mladih Hrvatske u periodu od 3 godine odnosila se na nedovoljno jasne javne pozive u kojima procedura nije bila sasvim detaljno opisana. Konzultirajući se s jedinicama lokalne i područne samouprave ispostavilo se kako ni sami u dovoljnoj mjeri ne poštuju vlastite procedure i ne prepoznaju vlastiti interes u osnivanju savjeta mladih. Osim toga, javni pozivi u velikom broju slučajeva bili su isključivi prema

jednom ili više formalno registriranih oblika organiziranja mladih.

Na konzultacijama je postavljeno pitanje kako se biraju članovi savjeta mladih tijekom mandata u slučajevima kada se postojećeg člana savjeta mladih razriješi dužnosti. U nekim jedinicama postoji praksa raspisivanja novog poziva, a u nekim uzimanja sljedećeg s liste prijavljenih prilikom objave prethodnog, odnosno prvog poziva.

Prijedlog: Zakonom o savjetima mladih detaljno opisati što treba sadržavati javni poziv te što u njemu nije dozvoljeno.

(2) Kandidate za članove savjeta mladih predlažu udruge mladih i udruge koje se bave mladima, učenička vijeća, studentski zborovi te drugi registrirani oblici organiziranja mladih.

Primjedba: U svega nekoliko primjera savjeta mladih, sastav članova odgovara slici raznolikosti formalno registriranih oblika organiziranja mladih u zajednici. Dio jedinica lokalne i područne samouprave nisu navele u javnom pozivu, a niti provele, odredbu o drugim registriranim oblicima organiziranja mladih pri samim izborima. U nekoliko slučajeva na javnim pozivima istaknuto je kako pomlaci političkih stranaka, odnosno njihovi predstavnici, ne mogu biti članovi savjeta mladih. Ima i praksi kada u sastavu

savjeta imamo isključivo pomlatke političkih stranaka unatoč istaknutim kandidaturama udruga ili drugih oblika organiziranja mladih. Također, u sastavu dobrog dijela savjeta mladih nalazi se više predstavnika jedne organizacije, a često se radi upravo o pomlaci političkih stranaka. Pomlaci političkih stranaka, generalno rečeno, podzastupljeni su ili nadzastupljeni u strukturi savjeta mladih. Sljedeći po broju zastupljenosti jesu udruge mladih i za mlade te učenička vijeća, a zatim studentske organizacije. Gotovo da i nema primjera zastupljenosti klubova i centara za mlade, međutim, njihova djelatnost uglavnom se registrira kroz udruge mladih.

Tijekom konzultacijskog procesa pojavila se još jedna vrsta primjedbe, a odnosi se na mogućnost sudjelovanja neorganiziranih mladih ili neformalne inicijative mladih u izborima za savjet mladih, kasnije u strukturi savjeta. U nekoliko primjera europskih praksi, ovakve su inicijative moguće i uzimaju se u obzir ako su neformalne inicijative dovoljno „jake“ i „reprezentativne“, odnosno, ako mlada osoba uspije dobiti značajnu podršku u zajednici.

Prijedlog: U izmjene i dopune Zakona o savjetima mladih istaknuti i navesti druge registrirane oblike organiziranja mladih (npr. pomlatke političkih stranaka, klubove i centre za mlade).

Za raspravu!!! Nekolicina sudionika ističe sljedeći prijedlog: važno je istaknuti jednog kandidata ili jednu kandidatkinju u ime svakog oblika organiziranja mladih. U manjim mjestima u slučaju nedovoljnog broja subjekata predlaže se ostaviti mogućnost isticanja do dva kandidata.

Ukoliko se postigne odluka u integraciji neformalnih oblika organiziranja mladih u zakonsko rješenje, predlaže se da se iznađe model u kojemu se ističe najmanji broj mladih sudionika neformalne inicijative, odnosno da mlada osoba koja se želi samostalno kandidirati dobije potporu u zajednici kroz isticanje potpisa podrške mladih sugrađana u brojčanom odnosu proporcionalnom broju stanovnika.

MANDAT ČLANOVA SAVJETA MLADIH

Članak 9.

*(1) Članovi savjeta mladih biraju se na dvije godine.
(2) Predstavničko tijelo jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave razriješit će člana savjeta mladih i prije isteka mandata ako neopravdano ne nazoči sjednicama savjeta mladih, ako navrší trideset godina života, na osobni zahtjev te ako je pravomoćnom sudskom presudom osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci.*

Primjedba: U velikom dijelu slučajeva, prema analizi rada savjeta mladih za koje je Mreža mladih Hrvatske organizirala obrazovne module, ali i prema rezultatima konzultacijskog procesa, ne postoji praksa razrješavanja članova savjeta mladih ako neopravdano ne nazoči sjednicama. Ističu da se u samim poslovnica ne navodi jasno što znači neopravdano ne nazočiti sjednicama što stvara praksu lakog „izvlačenja“ od odgovornosti dijela članova aktivnih savjeta mladih.

Osim toga, u praksi postoje dva modela: kada član savjeta mladih navrší 30 godina života biva odmah razriješen u manjem broju slučajeva, a u većem broju slučajeva ostaje aktivnim članom do kraja mandata.

Prema iskustvu sudjelovanja u radu nekoliko savjetodavnih tijela te prema dobrim europskim i drugim praksama, postoje odredbe o ograničenju mandata na godine i broj puta koliko članovi mogu biti izabrani. Tekst Zakona trenutno ne nudi takvo rješenje.

Prijedlog: Predlaže se da se u 1. alineju doda tekst *i mogu biti birani najviše dva puta*. Predlaže se brisanje riječi neopravdano u 2. alineji. Predlaže se da se odredba o navrššenih 30. godina života izostavi iz teksta Zakona.

DJELOKRUG RADA SAVJETA MLADIH

Članak 10.

U okviru svoga djelokruga savjet mladih:

- raspravlja na sjednicama savjeta mladih o pitanjima značajnima za rad savjeta mladih,*
- raspravlja na sjednicama savjeta mladih o pitanjima iz djelokruga rada predstavničkog tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave koji su od interesa za mlade,*
- predlaže predstavničkom tijelu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave donošenje odluka, programa i drugih akata od značenja za unapređivanje položaja mladih na području jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave,*
- predlaže predstavničkom tijelu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave raspravu o pojedinim pitanjima od značenja za unapređivanje položaja mladih na području jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave te način rješavanja navedenih pitanja,*
- daje mišljenje predstavničkom tijelu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave prilikom donošenja odluka, mjera, programa i drugih akata od osobitog značenja za unapređivanje položaja mladih na području jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave,*

- sudjeluje u izradi i praćenju provedbe lokalnog programa djelovanja za mlade,*
- izrađuje izvješća nadležnim tijelima o problemima mladih, a po potrebi predlaže i donošenje programa za otklanjanje nastalih problema i poboljšanje položaja mladih (lokalni program djelovanja za mlade),*
- predlaže mjere za ostvarivanje i provedbu odluka i programa o skrbi za mlade (lokalni program djelovanja za mlade),*
- skrbi o informiranosti mladih o svim pitanjima značajnim za unapređivanje položaja mladih,*
- potiče međusobnu suradnju savjeta mladih općina, gradova i županija u Republici Hrvatskoj te suradnju i razmjenu iskustava s odgovarajućim tijelima drugih zemalja,*
- predlaže predstavničkom tijelu jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave financijski plan radi ostvarivanja programa rada savjeta mladih,*
- po potrebi poziva predstavnike tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave na sjednice savjeta mladih te*
- obavlja i druge poslove od interesa za mlade.*

Primjedba: Gotovo najviše polemike unutar savjeta mladih i jedinica lokalne i regionalne samouprave vodi se o djelokrugu rada savjeta mladih. Najveći broj edukacija koje je Mreža mladih Hrvatske izvela odnosio se na pojašnjavanje djelokruga rada i izrade plana djelovanja. Ovaj članak (njegova provedba u praksi) trpi nekoliko razina primjedbi: a. savjeti mladih u velikoj su mjeri projektno usmjereni i zamjenjuju rad udruga mladih na terenu, b. savjeti mladih ne razumiju djelokrug svoga rada jer im je koncept savjetovanja stran i jer u dobroj mjeri nemaju dovoljno razvijene kapacitete za tumačenje odluka i drugih relevantnih dokumenata jedinica, c. JLRS-ovi ih u dobroj mjeri ne pripremaju na način rada i ne očekuju od njih očitovanja i prijedloge te d. praćenje provedbe lokalnog programa za mlade često se svodi na formalnost ili na provedbu određenih mjera (npr. provedba natječaja za udruge mladih).

Prijedlozi: Predlaže se da se članak 10. transformira u jasniji i razumljiviji tekst savjetima mladih u kojemu će ostati zastupljen sadržaj: informiranja i konzultiranja mladih i JLRS-ova, praćenje provedbe lokalnog programa za mlade, sudjelovanje na sjednicama predstavničkih tijela te sudjelovanje predstavnika vlasti na sjednicama savjeta mladih kao i poticanje suradnje među savjetima mladih. Zadnju alineju u potpunosti izostaviti ili dodati tekst u domeni savjetodavnog rada.

NAČIN RADA SAVJETA MLADIH

Članak 13.

Savjet mladih predstavlja i zastupa predsjednik savjeta mladih.

Prijedlog: Predlaže se da u slučaju nemogućnosti predsjednika, zastupanje vrši njegov zamjenik.

Članak 15.

(1) Savjet mladih donosi poslovnik o svom radu.

(2) Poslovnik o radu savjet mladih donosi većinom glasova svih članova savjeta mladih.

(3) Poslovníkom o radu pobliže se uređuje način rada savjeta mladih te način izbora predsjednika i zamjenika predsjednika savjeta mladih u skladu s ovim Zakonom i odlukom o osnivanju savjeta mladih.

Primjedba: Poslovnik o radu usvaja se na konstituirajućoj sjednici na kojoj se većina članova/ica upoznaje prvi puta i nema jasan plan i dogovor o radu. U praksi, donošenje Poslovnika funkcionira na način da je ranije pripremljen i da članovi savjeta *de facto* nemaju mogućnost utjecaja na njegov tekst i dinamiku koju propisuje.

Članak 16.

- (1) *Savjet mladih donosi program rada savjeta mladih za svaku kalendarsku godinu.*
- (2) *Program rada savjeta mladih sadrži sljedeće aktivnosti:*
- *sudjelovanje u kreiranju i praćenju provedbe lokalnog programa djelovanja za mlade,*
  - *suradnja s drugim savjetodavnim tijelima mladih u Republici Hrvatskoj i inozemstvu,*
  - *konzultiranje s organizacijama mladih o temama bitnim za mlade,*
  - *suradnja s tijelima jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u politici prema mladim.*
- (3) *Program rada savjeta mladih sadrži i ostale aktivnosti važne za rad savjeta mladih i poboljšanje položaja mladih.*
- (4) *Program rada savjeta mladih donosi se većinom glasova svih članova savjeta mladih.*
- (5) *Program rada savjeta mladih, savjet mladih donosi i podnosi na odobravanje najkasnije do 30. rujna tekuće godine za sljedeću kalendarsku godinu.*

Primjedba: Tijekom konzultacijskog procesa, izbistrile su se dvije primjedbe u vezi članka 16. Jedna se tiče unaprijed pripremljena programa rada od strane lokalnih vlasti koja savjetu mladih

zadaje plan rada oko kojeg nije postignuto suglasje unutar strukture članstva. Takvi programi rada obično su vrlo načelni i ne usmjeravaju savjet mladih u narednom razdoblju/radu. Druga primjedba tiče se vremena donošenja programa rada najkasnije do 30. rujna tekuće godine za sljedeću kalendarsku godinu. Naime, u situacijama kada se program rada (a uz njega i financijski plan) donosi u ovome periodu, nemogućnost donošenja programa rada imaju oni savjeti mladih koji su osnovani iza tog razdoblja.

Prijedlog: U izmjenama i dopunama Zakona o savjetima mladih omogućiti donošenje programa rada odmah po početku rada nakon osnivanja s alociranim inicijalnim sredstvima (do rebalansa).

SREDSTVA ZA RAD SAVJETA MLADIH**Članak 20.**

- (1) *Jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave osiguravaju financijska sredstva za rad savjeta mladih iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona i iz stavka 3. ovoga članka, kao i prostor za održavanje sjednica savjeta mladih, sukladno ovom Zakonu i odluci o osnivanju savjeta mladih.*
- (2) *Članovi savjeta mladih ne primaju naknadu za svoj rad.*

(3) Članovi savjeta mladih imaju pravo na naknadu troškova vezanih za rad u savjetu mladih u skladu s odlukom o osnivanju savjeta mladih.

Primjedba: U dijelu slučajeva, jedinice lokalne i područne samouprave ne osiguravaju prostor za rad savjetima mladih čime ne osiguravaju administrativno-tehničku potporu radu savjeta mladih. U većem broju slučajeva osigurani su proračuni za rad savjeta te se ovdje nailazi na nekoliko poteškoća u praksi: a. određeni broj savjeta mladih iz većih gradova uglavnom ima vrlo visoke proračune, barem dvostruko veće od prosječnog godišnjeg iznosa financijske potpore za rad srednje velike udruge mladih – ovakvi tipovi savjeta uglavnom su usmjereni na projektni rad (zamjenjuju udruge) i proračun koriste nenamjenski, odnosno ne za savjetodavan rad, b. određeni broj savjeta mladih preuzeo je ulogu provoditelja i nositelja mjera lokalnih strategija za mlade i drugih zadataka iz domene određenog operativnog odjela pa tako postoji nekoliko primjera u kojima savjeti mladih dodjeljuju potpore udrugama mladih (primili smo žalbe da su neki od tih natječaja bili potpuno netransparentni) i c. proračuni odgovaraju savjetodavnoj ulozi, odnosno, odgovaraju planu rada savjetodavnog tijela.

Također, u velikom broju slučajeva članovi savjeta primali su naknadu za svoj rad, od iznosa predviđenih za uobičajen rad drugih radnih tijela do iznosa minimalnih mjesečnih plaća. Većina sudionika konzultacija predlaže da se ovim Zakonom uredi mogućnost primanja naknade za rad u savjetima mladih. Velik dio predstavnika JLRS-ova podupire ovaj prijedlog te se u praksi pokazalo kako je primanje naknada uređeno procedurama JLRS-ova koje se odnose na radna tijela (tako vide i savjete mladih). Pored toga, u manjem broju slučajeva, članovi savjeta ostvaruju naknadu troškova vezanih uz rad (komunikacijski ili putni troškovi).

Prijedlog: Predlažemo da se u izmjene i dopune Zakona integrira sadržaj koji će jasno upućivati kakav tip proračuna savjeti mladih mogu imati. Predlaže se da se ovaj dio uskladi s člankom 10. (djelokrug rada) u kojem će se umanjiti operativni, projektni i nesavjetodavni rad.

Predlažemo da se u izmjene i dopune Zakona o savjetima mladih integrira novi tekst 2. alineje (2) *Članovi savjeta mladih mogu primiti naknadu za svoj rad sukladno odlukama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave* (**prijedlog: prema visini i tipu naknada za radna tijela**). Predlaže se da se u 3. alineju dodaju specifični troškovi koji trebaju biti pokriveni članovima savjeta mladih, npr. komunikacijski i putni troškovi.

Članak 21.

Stručne i administrativne poslove za potrebe savjeta mladih obavljaju stručne službe predstavničkog tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

Primjedba: U velikom broju slučajeva, savjeti mladih izražavaju nezadovoljstvo administrativnom potporom svom radu. Temeljni prigovori odnose se na neosiguravanje prostora za rad, nedovoljnu praksu informiranja o načinu funkcioniranja JLRS, donošenju odluka i njihovom načinu sudjelovanja. U vrlo malom broju slučajeva ne postoji niti osoba zadužena za ovaj tip posla. S druge strane, primjeri nekih jedinica ukazuju na besprijekornu potporu radu savjeta mladih, a sjednice se često ne mogu održati zbog nemogućnosti sastavljanja kvoruma.

Prijedlog: Predlaže se da se u tekst Zakona integrira sadržaj koji nameće obvezu potpore radu Savjeta mladih na način na koji je to već definirano Zakonom uz imenovanje konkretne osobe iz područja djelatnosti koja je blisko vezana uz razvoj mladih i suradnju sa organizacijama mladih.

PRIJELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA**Članak 22.**

.Predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osnovat će savjete mladih u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Prijedlog: Predlaže se da se u procesu izmjena i dopuna Zakona o savjetima mladih razmotri uvrštenje kakvog pravno obvezujućeg mehanizma ako jedinice lokalne i područne samouprave ne osnuju savjete mladih, odnosno ako krše Zakon o savjetima mladih po ovoj i drugim linijama. Drugi tip prijedloga koji je iznesen na konzultacijama jest da provedba Zakona ne bude obvezujuća za općine i gradove s manje od 1000 stanovnika.

Ipak, primarno se predlaže da zakonodavac organizira edukacije i savjetovanja kako bi se razina informiranosti, educiranosti te spremnosti jedinica lokalne i područne samouprave na osnivanje savjeta mladih potaknula i povećala.

Opća opaska: Dio iznesenih primjedbi i prijedloga ne mogu se integrirati u zakonski tekst zbog svoje naravi i izazova koji postoje u praksi. Ipak, predlažemo da se one adekvatno adresiraju na način da se nakon procesa izrade izmjena i dopuna te usvajanja dopunjenog teksta zakona izradi svojevrsni dokument, odnosno svojevrsna Preporuka za provedbu Zakona o savjetima mladih koja će biti diseminirana svim JLRS-ovima. Predlaže se da Mreža mladih Hrvatske u isto vrijeme, povodom usvajanja Zakona i izrade Preporuke, napravi u suradnji s MOBMS-om nacionalnu konzultaciju ili konferenciju s ciljem predstavljanja novih zakonskih rješenja te načela i primjera primjene kroz tekst Preporuka.

Ante Martić

Participacija mladih na lokalnoj razini - europska praksa

Vijeće Europe

62

Aktivna participacija mladih ljudi u odlukama i akcijama na lokalnoj i regionalnoj razini ključna je ako postoji želja za izgradnjom društva koje je više uključivo, demokratsko i napredno. Sudjelovanje u demokratskom i političkom životu predstavlja više od glasanja ili kandidiranja na izborima iako su i to vrlo važni elementi demokratskog procesa. Participacija i aktivno građanstvo znače „imati pravo, sredstvo, prostor i priliku, a i potrebnu podršku za sudjelovanje i utjecaj na proces donošenja odluka“. Mladi se trebaju moći upustiti u činjenja i aktivnosti koje doprinose izgradnji boljega društva.⁶

---

⁶ Revised European Charter on the Participation of Young People in Local and Regional Life; Adopted by the Congress of Local and Regional Authorities of Europe (10th session – 21 May 2003 – Appendix to the Recommendation 128)

Lokalne i regionalne vlasti, kao jedinice upravljanja, najbliže su mladoj osobi i kao takve igraju važnu ulogu u promociji participacije mladih i, osim što približavaju političke procese mladima kroz edukaciju i informiranje, također imaju ulogu omogućiti mladim ljudima da u tom procesu aktivno sudjeluju. Participacija mladih ne sastoji se samo u razvoju aktivnog građanstva ili izgradnji demokraciji za budućnost, participacija mora biti od važnosti za mlade ljude kako bi oni mogli utjecati na i donositi odluke koje se odnose na njih baš u doba mladosti, a ne u nekom kasnijem stadiju života.⁷

Gore navedene vrijednosti izvire iz Povelje o sudjelovanju mladih u lokalnom i regionalnom životu, koju je usvojila skupština lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe 2003. godine. Ova povelja može se smatrati temeljnim dokumentom koji donosi osnovicu za otvaranje jedinica lokalne i regionalne samouprave prema participaciji mladih, ali i objašnjenje zašto je takav potez opravdan i potreban.

Povelja navodi tri osnovna načela za ostvarivanje aktivne participacije mladih ljudi u lokalnom i regionalnom životu:

---

⁷ Revised European Charter on the Participation of Young People in Local and Regional Life; Adopted by the Congress of Local and Regional Authorities of Europe (10th session – 21 May 2003 – Appendix to the Recommendation 128)

63

1. Participacija mladih ljudi u lokalnom i regionalnom životu mora činiti dio globalne politike građanske participacije u javnom životu kao što je sadržano u preporuci Savjeta ministara Vijeća Europe građanima o participaciji građana u lokalnom javnom životu (Rec (2001) 19).
2. Jedinice lokalne i regionalne samouprave su uvjerenе da sve stručne sektorske politike moraju sadržavati dimenziju mladih, a jedinice će primjenjivati odredbe ove povelje o osiguravanju raznih vrsta i vidova sudjelovanja, najviše u vidu konzultacija i suradnje s mladim ljudima i njihovim predstavnicima.
3. Načela i razne forme participacije predstavljene u povelji odnose se nediskriminatorno na sve mlade ljude. Kako bi to bilo ostvareno, posebnu pozornost treba obratiti na promociju participacije mladih iz etničkih, nacionalnih, socijalnih, seksualnih, kulturnih, vjerskih i jezičnih manjina kao i mladih ljudi koji pripadaju bilo kojoj od obespravljenih grupa.⁸

⁸ Revised European Charter on the Participation of Young People in Local and Regional Life; Adopted by the Congress of Local and Regional Authorities of Europe (10th session – 21 May 2003 – Appendix to the Recommendation 128)

Na temelju ovih načela, povelja predlaže široko tumačenje participacije koja se kreće od informiranosti do uključivanja mladih i podrške za već postojeće projekte pokrenute od organizacija civilnog društva i interesnih grupa mladih. No, potpuna participacija nije moguća bez institucionalnog okvira. To znači uključivanje mladih ljudi i njihovih predstavnika u rad tijela jedinica lokalne samouprave ili uključivanjem u već postojeća tijela ili ustanovljavanjem posebnih savjetodavnih ili tijela za *co-management*.

Jedinice lokalne samouprave ne otvaraju svoju strukturu mladima samo radi pružanja prilike jednoj od komponenti društva, već i zbog činjenice da se u međusobnom odnosu vlasti i civilnog društva i međusobne neformalne edukacije stvara multiplikacijski efekt koji je koristan za obje strane. Mladi aktivisti i njihove organizacije provode vrijeme uz svoju populaciju i informirani su o stanju na terenu, potrebama i problemima te mogu ponuditi kvalitetnu uslugu populaciji iz koje proizlaze kao i adekvatno mišljenje i savjet tijelima vlasti o tome kako da pristupe rješenju određenog problema.

Ova je povelja široko ratificirana u državama članicama Vijeća Europe, ali to ne znači da se ona u ukupnosti svojih iskazanih vrijed-

nosti dosljedno primjenjuje. U mnogim zemljama, pa i pojedinim regijama nekih zemalja, stadij razvoja participacije mladih je vrlo nizak. Razlozi za to su najčešće financijske ili političke naravi, ali često i nedostatak kvalitetne komunikacije između nacionalne i lokalne razine koja često ne dobije informaciju o ovakvim preporukama.

Europska Unija

Osim bijele knjige (*White Paper, A New Impetus for European Youth*) iz 2001. godine i popratnih tekstova *Mladi na djelu (Youth in Action)* programa, lokalna participacija mladih i sudjelovanje u javnom i političkom životu zajednice dio su brojnih izvješća i smjernica Europske komisije. *Mladi na djelu* kao program financiranja programa za mlade, izvanredno se uklapa u gore navedene smjernice i vrijednosti. U zemljama jugoistočne Europe i Istočne Europe i Kavkaza, velik posao na podržavanju aktivne participacije obavljaju SALTO centri koji pružaju informacije o treningu, sredstvima iz programa *Mladi na djelu* i izravno rade s kontaktnim točkama koje vrlo često predstavljaju lokalni centri za mlade, klubovi mladih, a i lokalni savjeti za mlade. To je naročito slučaj u zemljama koje imaju heterogene politike za mlade kao što je Bosna i Hercegovina ili Srbija.

Europski forum mladih

Kao najveća platforma za nevladine organizacije mladih u Europi, Forum prati i nastoji podržati participaciju na svim razinama pa tako i lokalnoj. Dosad nije donesen specifičan i eksplicitan dokument koji bi se pozabavio tom tematikom, ali participacija na lokalnoj razini spomenuta je u mnogim dokumentima javnih politika. Kroz seriju studijskih posjeta zemljama jugoistočne i srednje Europe te kavkaske regije i Istočne Europe, posebna je pažnja posvećena lokalnoj razini gdje su predstavnici Foruma posjetili manje, lokalne sredine kako bi se uvjerali u stanje mladih ljudi i podržali mogućnost njihova razvoja i organiziranja.

Primjeri

Zemlje poput Velike Britanije Španjolske ili Portugala imaju regionalne savjete mladih koji su u sustavu nacionalnih savjeta, ali i izravno surađuju s jedinicama lokalne samouprave.

U Grčkoj, ministarstvo za socijalna religiozna pitanja (zaduženo za mlade) prije je dvije godine donijelo novi zakon o regionalnim vijećima za mlade. Zakon je donesen za savjetodavnu ulogu ESYN-a, grčkog nacionalnog savjeta mladih, ali bez institucionalne pove-

zanosti s njime. Regionalni savjeti za mlade su savjetodavni odbori lokalne samouprave, a kao kandidati se pozivaju pojedinci i osobe koje predstavljaju udruge mladih. Grčki regionalni savjeti imaju savjetodavnu ulogu, ali ne i odlučujuću. Utemeljenjem takvih savjeta, grčka je vlada stvorila svojevrсну kohabitaciju predstavnika mladih koji dolaze iz redova civilnog društva s tijelima utemeljenim od strane vlasti.

U Bugarskoj, gdje je rad na razvoju nacionalne politike za mlade u tijeku tek sada, participacija mladih na lokalnoj razini u nekim je regijama i gradovima poput Varne ili Plovdiva, ostvarena još prije nekoliko godina. Zahvaljujući inicijativi lokalnih vlasti koje su bile sklone mladima, otvaranje prostora za savjete i klubove mladih u spomenutim gradovima zapravo je dalo primjer zakonodavcima na nacionalnoj razini za početak rasprave o zakonu o mladima i koordinacijskom predstavničkom tijelu za mlade na nacionalnoj razini, sastavljenom od predstavnika lokalnih savjeta za mlade i nevladinih organizacija za mlade u Bugarskoj.

Na Kosovu i u Albaniji, zanimljivo je promotriti da su na lokalnoj razini osnovani centri za mlade i klubovi za mlade koji su postupno prerasli u savjetodavna tijela za lokalnu samoupravu i pridružili se nacionalnim savjetima za mlade.

U federalnim državama poput Njemačke, savjetodavna su tijela organizirana na razini federalnih jedinica, ali i jedinica lokalne samouprave iako dobar dio odlučivanja počiva na federalnim jedinicama pa se i sustavi razlikuju unutar Njemačke.

Zaključak

Iako se radi o kratkom pregledu koji nipošto ne obuhvaća svu raznolikost participacije mladih na lokalnoj razini u Europi, ovaj članak daje poticaj za daljnje istraživanje materije i moguću diskusiju o dobrim praksama koje bi se mogle primijeniti na hrvatski sustav.

Povelja Vijeća Europe daje vrlo kvalitetne preporuke za pripremu politike za mlade na lokalnoj razini i njihovo uklapanje u javni i politički život. Iako povelja nema status konvencije i stoga nije pravno obvezujuća, ona predstavlja uzor za zakonodavce i za lokalne jedinice.

Europska unija naročito u instituciji jedinice za mlade Direktorata za obrazovanje i kulturu, prati i podržava vrijednosti izražene u povelji, a Europski forum mladih kao koautor povelje pokušava zagarantirati i stručno pripomoći povećanju razine participacije mladih na lokalnoj razini.

Iznimno je bitno obratiti pažnju na transparentnost, neovisnost i reprezentativnost tijela participacije mladih. Čak i kada država zakonodavnim aktima utemeljuje savjetodavna i ina tijela, ne smije se miješati u njihov samostalan rad, demokratsku proceduru izbora predstavnika i samostalnost u njihovu radu za dobrobit mladih. Tek tijela ustanovljena kao odraz volje i interesa mladih kao populacije na koju se odnose te kroz transparentan i demokratski proces, moći će se smatrati zadovoljavajućom razinom participacije.

70

Za one koji žele
znati više!!!

Dodatak 1

Zakon o savjetima mladih

74

1. HRVATSKI SABOR

869

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim ODLUKU O PROGLAŠENJU ZAKONA O SAVJETIMA MLADIH. Proglašavam Zakon o savjetima mladih, kojega je Hrvatski sabor donio na sjednici 16. veljače 2007. godine.

Klasa: 011-01/07-01/18

Urbroj: 71-05-03/1-07-2

Zagreb, 23. veljače 2007.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r

ZAKON O SAVJETIMA MLADIH OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje osnivanje savjeta mladih, djelokrug, postupak izbora članova te druga pitanja od značenja za rad savjeta mladih.

Članak 2.

Savjete mladih osnivaju predstavnička tijela jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave, kao svoja savjetodavna tijela, u cilju aktivnog uključivanja mladih u javni život tih jedinica.

Članak 3.

(1) Mladi, u smislu ovoga Zakona, su osobe s prebivalištem na području jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, za koju se osniva savjet mladih, u dobi od petnaest (15) do dvadeset devet (29) godina života.
(2) Mladi koji mogu biti birani za predsjednika i zamjenika predsjednika savjeta mladih su osobe s prebivalištem na području jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, za koju se osniva savjet mladih, u dobi od petnaest (15) do dvadeset devet (29) godina života.

OSNIVANJE SAVJETA MLADIH

Članak 4.

Odluku o osnivanju savjeta mladih donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u skladu s ovim Zakonom, Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te statutom jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

75

Članak 5.

- (1) Predstavnička tijela općina osnivaju općinske savjete mladih.
- (2) Predstavnička tijela gradova osnivaju gradske savjete mladih.
- (3) Predstavnička tijela županija osnivaju županijske savjete mladih.
- (4) Gradska skupština Grada Zagreba osniva savjet mladih Grada Zagreba.

Članak 6.

Odlukom o osnivanju savjeta mladih uređuje se:

- broj članova,
- način izbora članova savjeta mladih,
- način utjecaja na rad predstavničkog tijela u postupku donošenja odluka i drugih akata od neposrednog interesa za mlade i u vezi s mladima,
- način financiranja rada i programa savjeta mladih te osiguravanje prostornih i drugih uvjeta za rad savjeta mladih te
- ostala pitanja od značenja za rad savjeta mladih.

SASTAV SAVJETA MLADIH

Članak 7.

Broj članova savjeta mladih, uključujući predsjednika i zamjenika, mora biti neparan i ne može biti manji od pet ili veći od petnaest, a utvrđuje se odlukom o osnivanju savjeta mladih i to tako da savjet mladih:

- općine i grada koji imaju do 10.000 stanovnika ima od pet do

sedam članova,

- općine i grada koji imaju od 10.001 do 30.000 stanovnika ima od sedam do devet članova,
- grada koji ima više od 30.000 stanovnika ima od devet do jedanaest članova,
- Grada Zagreba ima od jedanaest do petnaest članova te
- županije ima od devet do trinaest članova.

IZBOR ČLANOVA SAVJETA MLADIH

Članak 8.

- (1) Predstavničko tijelo jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, po donesenoj odluci o osnivanju savjeta mladih, pokreće postupak izbora članova savjeta mladih javnim pozivom.
- (2) Kandidate za članove savjeta mladih predlažu udruge mladih i udruge koje se bave mladima, učenička vijeća, studentski zborovi te drugi registrirani oblici organiziranja mladih.
- (3) Na temelju pisanih i obrazloženih prijedloga ovlaštenih predlagatelja iz stavka 2. ovoga članka članove savjeta mladih bira i razrješava predstavničko tijelo jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave na način i po postupku utvrđenom Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, statutom jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave i poslovníkom o radu predstavničkog tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, u skladu s ovim Zakonom i odlukom o osnivanju savjeta mladih.

(4) Predsjednika i zamjenika predsjednika savjeta mladih biraju članovi savjeta mladih, sukladno poslovniku o radu savjeta mladih.

MANDAT ČLANOVA SAVJETA MLADIH

Članak 9.

(1) Članovi savjeta mladih biraju se na dvije godine.

(2) Predstavničko tijelo jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave razriješiće će člana savjeta mladih i prije isteka mandata ako neopravdano ne nazoči sjednicama savjeta mladih, ako navršši trideset godina života, na osobni zahtjev te ako je pravomoćnom sudskom presudom osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci.

DJELOKRUG RADA SAVJETA MLADIH

Članak 10.

U okviru svoga djelokruga savjet mladih:

- raspravlja na sjednicama savjeta mladih o pitanjima značajnima za rad savjeta mladih,
- raspravlja na sjednicama savjeta mladih o pitanjima iz djelokruga rada predstavničkog tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave koji su od interesa za mlade,
- predlaže predstavničkom tijelu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave donošenje odluka, programa i drugih akata od značenja za unapređivanje položaja mladih na području jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave,

dih na području jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave,

- predlaže predstavničkom tijelu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave raspravu o pojedinim pitanjima od značenja za unapređivanje položaja mladih na području jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave te način rješavanja navedenih pitanja,
- daje mišljenje predstavničkom tijelu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave prilikom donošenja odluka, mjera, programa i drugih akata od osobitog značenja za unapređivanje položaja mladih na području jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave,
- sudjeluje u izradi i praćenju provedbe lokalnog programa djelovanja za mlade,
- izrađuje izvješća nadležnim tijelima o problemima mladih, a po potrebi predlaže i donošenje programa za otklanjanje nastalih problema i poboljšanje položaja mladih (lokalni program djelovanja za mlade),
- predlaže mjere za ostvarivanje i provedbu odluka i programa o skrbi za mlade (lokalni program djelovanja za mlade),
- skrbi o informiranosti mladih o svim pitanjima značajnim za unapređivanje položaja mladih,
- potiče međusobnu suradnju savjeta mladih općina, gradova i županija u Republici Hrvatskoj te suradnju i razmjenu iskustava s odgovarajućim tijelima drugih zemalja,
- predlaže predstavničkom tijelu jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave financijski plan radi ostvarivanja programa rada savjeta mladih,

– po potrebi poziva predstavnike tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave na sjednice savjeta mladih te – obavlja i druge poslove od interesa za mlade.

NAČIN RADA SAVJETA MLADIH

Članak 11.

- (1) Savjet mladih održava redovite sjednice najmanje jedanput u dva mjeseca.
- (2) Sjednice savjeta mladih saziva i njima predsjedava predsjednik savjeta mladih.
- (3) Predsjednik savjeta mladih je dužan sazvati izvanrednu sjednicu savjeta mladih na prijedlog najmanje 1/3 članova savjeta mladih.

Članak 12.

- (1) Savjet mladih donosi odluke većinom glasova ako je na sjednici nazočna većina članova savjeta mladih, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Član savjeta mladih koji je neposredno osobno zainteresiran za donošenje odluke o nekom pitanju može sudjelovati u raspravi o tom pitanju, ali je izuzet od odlučivanja.
- (3) Smatra se da je član savjeta mladih neposredno osobno zainteresiran za donošenje odluka o nekom pitanju ako se odluka odnosi na projekt u kojemu osobno sudjeluje ili sudjeluje pravna osoba u kojoj on ima udio u vlasništvu.

Članak 13.

Savjet mladih predstavlja i zastupa predsjednik savjeta mladih.

Članak 14.

- (1) Savjet mladih može imenovati svoja stalna i povremena radna tijela za uža područja djelovanja te organizirati forume, tribine i radionice za pojedine dobne skupine mladih ili srodne vrste problema mladih.
- (2) U radu savjeta mladih mogu sudjelovati, bez prava glasa, i stručnjaci iz pojedinih područja vezanih za mlade i skrb o mladima.

Članak 15.

- (1) Savjet mladih donosi poslovnik o svom radu.
- (2) Poslovnik o radu savjeta mladih donosi većinom glasova svih članova savjeta mladih.
- (3) Poslovníkom o radu pobliže se uređuje način rada savjeta mladih te način izbora predsjednika i zamjenika predsjednika savjeta mladih u skladu s ovim Zakonom i odlukom o osnivanju savjeta mladih.

Članak 16.

- (1) Savjet mladih donosi program rada savjeta mladih za svaku kalendarsku godinu.
- (2) Program rada savjeta mladih sadrži sljedeće aktivnosti:
  - sudjelovanje u kreiranju i praćenju provedbe lokalnog programa djelovanja za mlade,
  - suradnja s drugim savjetodavnim tijelima mladih u Republici Hrvatskoj i inozemstvu,

– konzultiranje s organizacijama mladih o temama bitnim za mlade,
– suradnja s tijelima jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u politici prema mladim.

(3) Program rada savjeta mladih sadrži i ostale aktivnosti važne za rad savjeta mladih i poboljšanje položaja mladih.

(4) Program rada savjeta mladih donosi se većinom glasova svih članova savjeta mladih.

(5) Program rada savjeta mladih, savjet mladih donosi i podnosi na odobravanje najkasnije do 30. rujna tekuće godine za sljedeću kalendarsku godinu.

Članak 17.

(1) Ukoliko se programom rada savjeta mladih za provedbu planiranih aktivnosti predviđa potreba osiguranja financijskih sredstava, sredstva se sukladno ovom Zakonu, odluci o osnivanju savjeta mladih i na temelju financijskog plana osiguravaju u proračunu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

(2) Program rada savjeta mladih iz stavka 1. ovoga članka odobrava predstavničko tijelo jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

Članak 18.

Savjet mladih podnosi godišnje izvješće o svom radu predstavničkom tijelu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

SURADNJA SAVJETA MLADIH

Članak 19.

Savjeti mladih općina, gradova i županija te savjet mladih Grada Zagreba mogu surađivati međusobno i razvijati suradnju s organiziranim oblicima djelovanja mladih u jedinicama lokalne, odnosno regionalne (područne) samouprave drugih zemalja te međunarodnim organizacijama.

SREDSTVA ZA RAD SAVJETA MLADIH

Članak 20.

(1) Jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave osiguravaju financijska sredstva za rad savjeta mladih iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona i iz stavka 3. ovoga članka, kao i prostor za održavanje sjednica savjeta mladih, sukladno ovom Zakonu i odluci o osnivanju savjeta mladih.

(2) Članovi savjeta mladih ne primaju naknadu za svoj rad.

(3) Članovi savjeta mladih imaju pravo na naknadu troškova vezanih za rad u savjetu mladih u skladu s odlukom o osnivanju savjeta mladih.

Članak 21.

Stručne i administrativne poslove za potrebe savjeta mladih obavljaju stručne službe predstavničkog tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

PRIJELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 22.

Predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osnovat će savjete mladih u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 23.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 550-01/06-01/01
Zagreb, 16. veljače 2007.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Vladimir Šeks, v. r.

Dodatak 2.

Kodeks savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata⁹

86

UVOD

I.

Jedno od temeljnih obilježja suvremenih demokracija jest razvijeno civilno društvo koje se, između ostalog, ostvaruje u otvorenom dijalogu, suradnji, pa i partnerstvu građana, organizacija civilnoga društva, odnosno općenito zainteresirane javnosti s javnim i državnim institucijama. Prihvatanje takve aktivne uloge građana, otvorenosti i javnosti kao temeljnih vrijednosti znači i spremnost državnih i javnih institucija na poduzimanje djelotvornih mjera savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata.

Donošenje Kodeksa savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja i provedbe zakona, drugih propisa i akata (u

⁹NN br. 140, 25.11.2009.

daljnjem tekstu: Kodeks), objedinjuje zaključke proizašle iz širokog savjetovanja koje je Ured za udruge u suradnji sa Savjetom za razvoj civilnoga društva proveo s organizacijama civilnoga društva o ciljevima i sadržaju akta koji će pružiti smjernice za učinkovito savjetovanje državnih tijela i zainteresirane javnosti u postupku donošenja zakona i drugih akata, kao i postojeće dobre prakse savjetovanja koju već provode pojedina tijela državne uprave.

CILJEVI I STATUS KODEKSA

II.

Kodeksom se utvrđuju opća načela, standardi i mjere za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata državnih tijela, kojima se uređuju pitanja i zauzimaju stavovi od interesa za opću dobrobit (zaštita i promicanje ljudskih prava, javne službe, pravosuđe, zaštita okoliša i drugo). Svrha je Kodeksa svim tijelima uključenima u proces donošenja zakona i propisa pružiti smjernice koje proistječu iz dosadašnjih konkretnih praktičnih iskustava dijaloga i suradnje tijela javne vlasti u Republici Hrvatskoj i zainteresirane javnosti. Krajnji je cilj Kodeksa olakšati interakciju s građanima i predstavnicima zainteresirane javnosti u demokratskom procesu, te potaknuti aktivnije sudjelovanje građana u javnom životu.

Kodeks ne dovodi u pitanje primjenu naprednijih i već precizno uređenih standarda i mjera zaštite prava javnosti i zainteresirane javnosti u vezi s pravom sudjelovanja u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata (npr. međunarodni ugovori i zakoni u

87

području zaštite okoliša). Opća načela i minimalni standardi i mjere utvrđeni ovim Kodeksom ne odnose se na već institucionalizirane i strukturirane oblike savjetovanja s predstavnicima zainteresirane javnosti u okviru stalnih savjetodavnih tijela, niti na već precizno utvrđeni djelokrug rada i postupak savjetovanja s predstavnicima sindikata i Hrvatske udruge poslodavaca u okviru nacionalnog tripartitnog tijela i Gospodarsko-socijalnog vijeća, odnosno na lokalnoj razini u okviru aktivnosti županijskih gospodarsko-socijalnih vijeća.

DEFINICIJE

III.

Savjetovanje, u smislu ovoga Kodeksa, uklapa se u širi koncept sudjelovanja zainteresirane javnosti u postupcima odlučivanja. Sudjelovanje zainteresirane javnosti, u smislu ovog Kodeksa, obuhvaća četiri stupnja:

- Informiranje je prvi stupanj sudjelovanja zainteresirane javnosti koji razumijeva jednosmjernan proces, što znači da državna tijela informiraju građane prema svojem nahođenju ili građani dolaze do informacija na vlastitu inicijativu; za primjer toga odnosa navodi se pristup javnim aktima, službenim glasilima (»Narodnim novinama«) i internetskim stranicama državnih tijela.
- Savjetovanje, u smislu ovoga Kodeksa, dvosmjerni je proces tijekom kojeg državna tijela traže i primaju povratne informacije od građana, odnosno zainteresirane javnosti u postupku donošenja zakona, drugih propisa i akata.

– Uključivanje razumijeva viši stupanj dvosmjernog procesa putem kojega su predstavnici zainteresirane javnosti aktivno uključeni u utvrđivanje javne politike, primjerice kroz članstvo u radnim skupinama za izradu zakona, drugog propisa ili akta.

– Partnerstvo pretpostavlja najviši stupanj suradnje i uzajamne odgovornosti Vlade i predstavnika zainteresirane javnosti za proces donošenja i provedbe programa, zakona, drugih propisa i akata. Zainteresirana javnost, u smislu ovoga Kodeksa, su: građani, organizacije civilnoga društva (neformalne građanske grupe ili inicijative, udruge, zaklade, fundacije, privatne ustanove, sindikati, udruge poslodavaca), predstavnici akademske zajednice, komore, javne ustanove i druge pravne osobe koje obavljaju javnu službu ili na koje može utjecati zakon, drugi propis ili akt koji se donosi, odnosno koje će biti uključene u njegovu provedbu.

OPĆA NAČELA SAVJETOVANJA

IV.

SUDJELOVANJE

Sudjelovanje građana, odnosno zainteresirane javnosti, jedno je od temeljnih načela europskog upravljanja javnim poslovima. U suvremenim demokracijama građani, odnosno zainteresirana javnost imaju aktivnu ulogu i svojim sudjelovanjem utječu na unaprjeđenje kvalitete programa, zakona, drugih propisa i akata, te općenito na kvalitetu usluga javne uprave.

POVJERENJE

Otvoreno i demokratsko društvo temelji se na stalnom dijalogu između građana, različitih društvenih skupina, dionika i sektora. Iako državna tijela i široki krug predstavnika zainteresirane javnosti imaju nerijetko različite uloge, zajednički cilj poboljšanja kvalitete života građana može se ostvariti samo na temelju uzajamnog povjerenja i uvažavanja.

OTVORENOST I ODGOVORNOST

Savjetovanje u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata kojima se uređuju pitanja i zauzimaju stavovi od interesa za opću dobrobit iziskuje otvorenost i odgovornost, kako državnih tijela, tako i predstavnika zainteresirane javnosti. Državna tijela provode savjetovanje uz jasno pojašnjenje pitanja o kojima se traži povratna informacija zainteresirane javnosti, mjera koje se u postupku savjetovanju koriste, te razloga donošenja određenog zakona. Predstavnici zainteresirane javnosti, odnosno organizacije i skupine u svojem doprinosu postupku savjetovanja o nacrtima zakona, drugih propisa i akata otvoreno i odgovorno navode interese, odnosno kategorije i brojnost korisnika koje predstavljaju.

DJELOTVORNOST

Da bi bilo djelotvorno, savjetovanje sa zainteresiranom javnošću pokreće se u vrijeme kada još uvijek postoji mogućnost utjecaja na nacrt zakona, propisa i drugih akata, dakle u ranoj fazi njihove izrade kada su još sve opcije za njihovu doradu i promjenu otvorene. Postupak savjetovanja ujedno treba održati prihvatljivu ravnotežu između potrebe za djelotvornim donošenjem zakona, drugih pro-

pisa i akata i potrebe za odgovarajućim doprinosom predstavnika zainteresirane javnosti.

STANDARDI I MJERE U POSTUPKU SAVJETOVANJA

V.

Prilikom izrade nacrtu prijedloga zakona, drugog propisa ili akta (rezolucije, deklaracije, strategije, programi i drugo) kojim se izražava politika Hrvatskoga sabora ili Vlade Republike Hrvatske, a čiji su nositelji središnja tijela državne uprave i uredi Vlade Republike Hrvatske, minimalni standardi i mjere za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću jesu:

1. Pravodobno informiranje o planu donošenja zakona, drugih propisa i akata
Zainteresirana javnost treba biti pravodobno informirana o planu donošenja zakona, drugih propisa i akata javnim objavljivanjem jedinstvenog popisa zakona i drugih propisa koji se izrađuju i predlažu za donošenje u kalendarskoj godini, uz navođenje nositelja izrade te okvirnog roka u kojem se zakon i/ili drugi propis ima izraditi i donijeti.
2. Dostupnost i jasnoća sadržaja postupka savjetovanja
Tijela nadležna za izradu nacrtu zakona, drugih propisa i akata javno objavljuju nacrtu na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način. Obavijesti i pozivi na savjetovanje o objavljenim nacrtima trebaju biti jasni i sažeti uz navođenje svih informacija

potrebnih za lakše prikupljanje očitovanja zainteresirane javnosti.

3. Rok provedbe internetskog i drugih oblika savjetovanja

Objava poziva na savjetovanje o nacrtima zakona, drugih propisa i akata treba sadržavati jasno naznačen rok za očitovanja zainteresirane javnosti za koji je poželjno da ne bude kraći od 15 dana od dana objave nacrta na internetskoj stranici tijela nadležnog za izradu nacrta, kako bi zainteresirana javnost imala dovoljno vremena za proučavanje predmetnog nacrta i oblikovanje svoga mišljenja.

4. Povratna informacija o učincima provedenog savjetovanja

Očitovanja zainteresirane javnosti kao i sažeto objedinjeno obrazloženje neprihvaćenih primjedbi na određene odredbe nacrta javno se objavljuju na internetskoj stranici tijela nadležnog za njegovu izradu ili na drugi odgovarajući način, kako bi se vidio učinak savjetovanja u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata.

5. Usklađenost primjene standarda i mjera savjetovanja u državnim tijelima

Kako bi se osigurala usklađena primjena gore navedenih standarda i mjera u državnim tijelima, imenovat će se koordinatori za savjetovanje kao kontakt osobe u svim središnjim tijelima državne uprave, odnosno uredima Vlade zaduženima za izradu nacrta zakona, drugih propisa i akata, s ciljem dosljednog praćenja i koordinacije postupaka savjetovanja sa zainteresiranom javnošću.

VI.

Prilikom izrade nacrta prijedloga zakona, drugog propisa ili akta, kao i prilikom praćenja njihove provedbe, postupak savjetovanja sa zainteresiranom javnošću može, u skladu s potrebama i raspoloživim sredstvima, obuhvatiti i:

1. uključivanje stručnjaka iz reda predstavnika zainteresirane javnosti u postupak izrade nacrta zakona, drugih propisa ili akata od strane tijela državne uprave, odnosno Vlade Republike Hrvatske. U postupku izrade nacrta, stručnjaci kao predstavnici zainteresirane javnosti mogu biti imenovani za članove stručnih radnih skupina sukladno važećim propisima ili na temelju javnog poziva, nastojeći osigurati zastupljenost interesnih skupina, te fizičkih i pravnih osoba na koje neposredno može utjecati zakon ili drugi propis koji se donosi, odnosno koje će biti uključene u njegovu provedbu. Prilikom imenovanja članova stručnih radnih skupina iz reda predstavnika zainteresirane javnosti treba voditi računa o kriterijima stručnosti, prethodnom javnom doprinosu predmetnoj problematici i drugim kvalifikacijama relevantnim za pitanja koja se uređuju zakonom ili drugim propisom ili utvrđuju aktom tijela državne uprave.

2. organiziranje javnih savjetovanja o financijskim, gospodarskim, socijalnim, okolišnim i ljudsko-pravnim učincima donošenja i provedbe određenih zakona, drugih propisa i akata.

VII.

Tijela nadležna za izradu nacrta zakona, drugog propisa ili akta iz nadležnosti Vlade Republike Hrvatske informiraju Vladu o provedenom postupku savjetovanja sa zainteresiranom javnošću kao i o

rezultatima savjetovanja.

VIII.

U žurnim okolnostima, razdoblje i načini savjetovanja mogu se odgovarajuće prilagoditi. Ovo se posebno odnosi na okolnosti koje su vezane uz dinamiku ispunjavanja obveza koje proizlaze iz procesa pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

PRIMJENA KODEKSA NA LOKALNOJ I REGIONALNOJ RAZINI

IX.

Odredbe ovoga Kodeksa odgovarajuće primjenjuju tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe koje imaju javne ovlasti u postupcima donošenja općih akata kojima uređuju pitanja iz svoga djelokruga, a kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana ili druga pitanja od interesa za opću dobrobit građana i pravnih osoba na njihovu području, odnosno području njihove djelatnosti (uređenje naselja i stanovanja, prostorno planiranje, komunalna djelatnost i druge javne službe, zaštita okoliša, i drugo).

ZAVRŠNE ODREDBE

X.

Ured za udruge izradit će smjernice za primjenu Kodeksa i program sustavne edukacije koordinatora za savjetovanje iz točke V. Kodeksa, u roku od tri mjeseca od objave ovoga Kodeksa u »Narodnim novinama«.

Dodatak 3.

Mreža mladih Hrvatske i donošenje zakona o savjetima mladih¹⁹

96

Cilj inicijative: Izmjena naziva i teksta Zakona o savjetima mladih

Mreža mladih Hrvatske je 2006. godine nakon prvog čitanja konačnog prijedloga Zakona o vijećima mladih reagirala na neodgovarajući tekst i naziv Zakona te od predlagača Zakona tražila prilagodbu njegova imena i sadržaja prema europskim standardima.

Mreža mladih Hrvatske tražila je da se Zakon ne uputi u drugo čitanje iz niza razloga, a prije svega zato što je:

- utvrdila da sadržaj Zakona nije usklađen s europskim standardima;
- smatrala da bi mnogo korisniji Zakon u Hrvatskoj za mlade bio onaj o političkoj participaciji mladih koji može

¹⁹ Tekst je objavljen u publikaciji Putevi i stranputice u zakonodavnom zagovaranju, B.a.B.e., 2008.

- urediti javna vlast (za razliku od civilnih autonomnih zagovarački i projektno orijentiranih tijela kako je Zakon predlagao);
- koncept savjetodavnih tijela mladih u hrvatskim županijskim, općinskim i gradskim upravama posve zanemaren i nadasve potreban;
- smatrala kako sadržaj zakona nije dovoljno kvalitetan u opisu toga što savjetodavna tijela jesu, koji je njihov djelokrug i kako se biraju;
- jer ime Zakona (Zakon o vijećima mladih) ne odgovara sadržaju teksta.

Dionici koje se uključilo: Mreža mladih Hrvatske je, kao pokretački dionik zagovaranja donošenja Zakona o savjetima mladih, u svoje zagovaračke akcije uključila niz relevantnih subjekata u području politike za mlade:

- predlagača Zakona – Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti (kojemu su upućene argumentirane primjedbe, a potom korištene razne metode građanskog pritiska za donošenje Zakona uz prethodne izmjene konačnog prijedloga);
- županijska vijeća mladih – autonomne mreže organizacija mladih iz Varaždinske, Međimurske, Koprivničko – križevačke, Sisačko – moslavačke, Karlovačke i Osječko – baranjske županije (s kojima su planirane i izvedene akcije pritiska na predlagača Zakona slanjem prosvjednih pisama i argumentiranjem za održanih sastanaka); podmlatke opozicijskih političkih stranaka - MMH i

97

županijska vijeća mladih održavali su redovne sastanke i on-line/telefonske konzultacije s gotovo svim podmlacima opozicijskih stranaka; željelo se postići da oni utječu na predstavnike svojih stranaka u Hrvatskom saboru predstavljanjem konkretnih prijedloga amandmana i zahtjevom da spriječe donošenje Zakona s 'krivim' imenom;

- medije – obaviješteni o svim prosvjednim akcijama, mediji su pozivani da prate izradu prvog zakonskog okvira za mlade u zemlji te upozoreni na poteškoće u donošenju Zakona i provedbi cjelokupne politike za mlade Vlade RH. Na žalost, mediji nisu pokazali interes za ovu temu.

Ciljane skupine kojima se obraćalo:

U ovom slučaju ciljane skupine su bili dionici koje se uključilo, kao i šira društvena skupina mladih koje se pokušalo informirati putem medija kako bi se dobila njihova podrška. S druge strane, ključna je ciljna skupna predlagatelj Zakona i saborski zastupnici i zastupnice koji su Zakon trebali izglasati.

Što se postiglo:

Zakon o savjetima mladih je donesen sukladno zahtjevima – promijenjen mu je naziv i postao je sadržajno bogatiji. S obzirom da je samo ime Zakona promijenjeno netom prije glasovanja, govorimo o presedanu unutar redovitih saborskih procedura.

Komentar na proces:

Od 2003. godine temeljem Nacionalnog programa djelovanja za mlade, Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, a potom Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti formirali su nekoliko radnih skupina za izradu Zakona o vijećima mladih – autonomnim mrežama organizacija na nacionalnoj, regionalnim i lokalnim razinama koji bi zagovarali interese mladih te u partnerstvu sa strukturama vlasti kroz programe i projekte podizali kvalitetu života mladih u Hrvatskoj u skladu s europskim standardima. Polovinom 2006. godine izrađena je 18. verzija tog Zakona i upućena u Hrvatski sabor na prvo čitanje.

Potaknuta neprofesionalnošću i netransparentnošću javne uprave te iznimno lošom strukturom i sadržajem Zakona, Mreža mladih Hrvatske poslala je prosvjedno pismo Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti kao predlagачu Zakona i tražila sastanak na kojem će izložiti svoje argumente - u prilog stvaranju zakonskog okvira za mlade, no ne na način kako je to nudila posljednja verzija zakona.

Naime, tijekom godina stvaranja Zakona, naglasak na autonomnim mrežama organizacija koje djeluju u lokalnim zajednicama, pomaknut je na zavisna, savjetodavna tijela pri jedinicama lokalne i područne samouprave s time da je ime Zakona ostalo jednako prvom prijedlogu. Na sastanku organiziranim s potpredsjednicom Vlade Republike Hrvatske Jadrankom Kosor te potom s državnim tajnikom Tomislavom Ivićem, Mreža mladih Hrvatske tražila je da se Zakon ne uputi u drugo čitanje. Prije svega, MMH je smatrala da

bi mnogo korisniji Zakon u Hrvatskoj za mlade bio onaj koji bi se ti-cao političke participacije mladih koja može biti uređena od strane javnih vlasti (za razliku od civilnih autonomnih tijela zagovarački i projektno orijentiranih); da je koncept savjetodavnih tijela mladih u hrvatskim županijskim, općinskim i gradskim upravama posve zanemaren, a nadasve potreban; da sadržaj zakona nije dovoljno kvalitetan u opisu toga što savjetodavna tijela jesu, koji je njihov djelokrug i kako se biraju; da sadržaj Zakona nije usklađen s europskim standardima; da ime Zakona (Zakon o vijećima mladih) ne odgovara sadržaju teksta.

Na zahtjev Mreže mladih Hrvatske, MOBMS je krenuo u izmjene sadržaja Zakona pri čemu su uvažene sugestije MMH-a te se ota-da Mrežu uključilo u izradu izmjena konačnog prijedloga Zakona o vijećima mladih. Međutim, preimenovanje nacrtu u Zakon o savjetima mladih, naprosto nije bilo izgledno, a za sektor mladih to je bilo pogubno. Zakon je upućen u drugo čitanje sa znatno unaprijeđenim sadržajem, međutim, s neodgovarajućim imenom.

Naime, krajem 2006. godine, paralelno sa izmjenama nacrtu prije slanja Zakona u drugo čitanje, u Hrvatskoj je osnovano 6 županijskih vijeća mladih – mreža lokalnih organizacija, po uzoru na Mrežu mladih Hrvatske koja djeluje kao krovna organizacija na nacionalnoj razini. Županijska vijeća mladih su zapravo županijske krovne organizacije koje imaju svoju autonomiju i temelje se na zagovaranju interesa mladih u skladu s lokalnim potrebama. Mreža mladih Hrvatske i svih 6 županijskih vijeća mladih započinju proces konzultacija i ad hoc policy umrežavanje radi

snažnije akcije i zagovaranja promjene imena Zakona u Zakon o savjetima mladih. U prosincu 2006. skupština Mreže mladih Hrvatske donosi odluku kako je ime Zakona o vijećima mladih pogrešno te da cjelokupno članstvo Mreže mladih Hrvatske podržava dalje akcije zagovaranja promjena Zakona. Slijede brojna prosvjedna pisma i dopisi predlagaju Zakona, a osobito potpredsjednici Vlade RH Jadranki Kosor.

Budući da se konačan prijedlog Zakona o vijećima mladih nalazio u saborskoj proceduri pred izglasavanjem, smatrali smo prihvatljivima dvije opcije: (1) povlačenje konačnog prijedloga Zakona o vijećima mladih iz saborske procedure te ponovno vraćanje tek s promijenjenim imenom ili (2) podnošenje amandmana Vlade RH radi promjene imena Zakona prije njegova izglasavanja u Hrvatskom Saboru.

Šteta po sektor mladih od donošenja zakona s ovakvim nazivom neusporedivo je značajnija od napora kojeg je Vlada Republike Hrvatske trebala uložiti u njegovu promjenu. Stoga bi, u slučaju donošenja Zakona o vijećima mladih, Mreža mladih Hrvatske kao krovna organizacija mladih, koja je tada brojala 50 udruga mladih i za mlade, zajedno sa svim županijskim vijećima mladih, javno osudila taj zakon kao protivni interesima mladih. Donošenje zakona neispravnog naziva udaljilo bi Hrvatsku i od europske prakse i dovelo je u nezavidnu poziciju da bude jedina zemlja u kojoj se savjetodavna tijela mladih nazivaju vijećima mladih. Vijeća mladih su samoosnovana predstavnička tijela mladih i imaju sasvim drugačiju funkciju od savjetodavnih tijela koja imenuju lokalne i područne samouprave.

Mreža mladih Hrvatske, njezini članstvo, županijska vijeća mladih i podmlaci političkih stranaka su od prosinca 2006. do veljače 2007. godine neumorno vršili pritisak na predlagača Zakona i potpredsjednicu Vlade slanjem dopisa, prosvjednih pisama, reakcija u medijima, na sastancima s predlagačem zakona i sl. S obzirom na jak pritisak koji je MMH sa suradnicima činila tijekom posljednja dva mjeseca akcije, Vlada je pristala u trenutku izglasavanja zakona podnijeti amandman radi promjene imena Zakona. Amandmanom Vlade RH za promjenu imena konačnog prijedloga Zakona o vijećima mladih u Zakon o savjetima mladih učinjen je prvi presedan u povijesti Hrvatskog sabora oko promjene naziva konačnog prijedloga zakona, čime je izglasan i usvojen prvi zakon o mladima u Republici Hrvatskoj.

4

Dodatak 4.

Popis gradova, općina i županija sudionica konzultacijskog procesa

104

GRADOVI

Belišće
Biograd na
Moru
Bjelovar
Buzet
Čakovec
Karlovac
Kastav
Knin
Križevci
Kutina
Našice
Omiš
Opatija

Osijek
Pazin
Rijeka
Samobor
Slatina
Split
Umag
Velika Gorica
Vodice
Vodnjan
Vrbovec
Zadar
Zagreb

OPĆINE

Andrijaševci
Baška
Belica
Čavle
Dugopolje
Ernestinovo
Kostrena
Medulin
Petlovac
Pitomača
Podstrana
Punat
Špišić Bukovica
Zemunik Donji

ŽUPANIJE

Brodsko-posavska
Istarska
Karlovačka
Krapinsko-zagorska
Osječko-baranjska
Sisačko-
moslavačka
Splitsko-dalmat-
inska
Šibensko-kninska
Vukovarsko-srijem-
ska
Zagrebačka

5

Dodatak 5.

Popis korisne literature

Citizen participation in decision-making about local public affairs' through the citizens' budget, CRS – Catholic Relief Service, 2005.

Evropska povelja o učešću mladih u životu na općinskom i regionalnom nivou, Vijeće Europe i OESS, 2004.

Izvješće o društvenom razvoju Hrvatska 2004. – Mladi, UNDP, 2004.

Koraci do uspješne politike za mlade, Bužinkić E., Puljić D., Tomašević T., Mreža mladih Hrvatske, 2007. (drugo dopunjeno izdanje)

Lokalne vlasti i mladi – Priručnik o razvoju lokalne politike prema mladima, OIA BIH, 2006.

Mladi u lokalnoj vlasti u Hrvatskoj, Ilišin V., DIM, 2006.

Politika i strukture za mlade u Vijeću Europe, Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, 2003.

Politika za mlade – hrvatska i europska praksa, Bužinkić E., Buković N., Mreža mladih Hrvatske, 2009.

Priručnik za omladinski rad - Balkan Youth Project, Care International, Bosna i Hercegovina i Europski forum mladih, 2003.

Regional research on young people – final report conducted in countries and regions of former Yugoslavia, Forum Syd, 2005.

Sukob@org – upravljanje sukobom u organizaciji, Poljak N. I Šehić-Relić L., Centar za mir, nenasilje i ljudska prava – Osijek, 2006.

